

Midtvejsevaluering af NATURNÆRTTER

Dansk Kyst- og Naturturisme

September 2023

Projektnummer	005
Version	Endelig
Udgivelsesdato	September 2023
Udarbejdet af	Anders Asboe Christensen, IRIS Group
Kontrolleret af	Frederik Milling Petersen, Pluss

INDHOLD

1. Resume.....	3
2. Fakta om projektet.....	4
2.1 Projektets effektkæde.....	5
2.2 Evalueringens datagrundlag.....	6
3. Projektstatus.....	7
3.1 Overordnet status.....	7
3.2 Status på output.....	7
3.3 Status på effektforventninger.....	8
4. Projektets implementering.....	9
4.1 Input.....	9
4.2 Rekruttering.....	10
4.3 Virkemidler.....	10
4.4 Outcome & effekt	11
4.5 Forankring.....	13
4.6 Monitorering og opfølgning.....	14
5. Anbefalinger og læring.....	15

1 Resumé

Status på projektets indikator

Projektet har ved midtvejsevalueringen opnået cirka en tredjedel af de opstillede outputmål. Og i forhold til de virksomhedsrettede forløb i spor 1 og 2 er projektet langt over halvvejs. De resterende aktiviteter knytter sig til opsamlingen af tværgående erfaringer fra spor 2 samt produktion af content og markedsføring i tilknytning til spor 4. Sidstnævnte er blevet en smule forsinket og mere udgiftskrævende end skitseret i den oprindelige tids- og budgetplan

Note: Ovenstående fremdrift er ift. projektets totale måltal. Der er ikke opstillet aktivitetsmål i projektets indikatorskema

Inputs

Det er vores vurdering, at de rette kompetencer er til stede blandt projektpartnerne, samt at projektet formår at bygge videre på erfaringerne fra de tidligere projekter "Camp Now" og "Future Camp". Det er dog ved midtvejsevalueringen ikke muligt at vurdere, om der i forhold til projektets overordnede formål har været en hensigtsmæssig allokering af ressourcerne mellem de forskellige spor, da der stadig udestår væsentlige dele af projektet.

Rekruttering

Det er vores vurdering, at det er lykkedes at rekruttere relevante deltagere til spor 1 og 2 i projektet, samt at der har været et godt samarbejde mellem projektholderen (Dansk Kyst- og Naturturisme) og projektpartnerne (destinationsselskaberne) om dette. Der er begrænset behov for rekruttering af nye deltagere i den resterende projektperiode, og vi har ingen væsentlige opmærksomhedspunkter i tilknytning til dette.

Virkemidler

Vi vurderer, at projektets grundlæggende virkemidler – som på spor 1 og 2 er adgang til ekstern rådgivning – fungerer efter hensigten, og opleves som relevant af målgruppen. Vi vurderer dog også, at deltagernes udbytte i nogle tilfælde kan øges yderligere, hvis forløbene (på spor 1) kørte over længere tid, og deltagerne (især på spor 2) havde adgang til yderligere opfølgende rådgivning. Derudover vurderer vi, at der er begrænset sammenhæng mellem virksomhedsforløbene på spor 1 og 2 og den markedsrettede indsats på spor 3 og 4, og at der dermed ikke er væsentlige synergigevinster på tværs af disse spor.

Outcome & effekt

Deltagerne i spor 1 og 2 har opnået et stort udbytte af projektet. De har fået relevant og konkret viden om deres regulatoriske og praktiske muligheder, som de kan og vil anvende til at arbejde videre med at udvikle eksisterende eller nye naturnære overnatningstilbud. Alle de adspurgte deltagere tilkendegiver således, at projektet har skabt større afklaring om, hvad de skal (eller ikke skal) arbejde videre med. En væsentlig del af spor 3 og 4 er imidlertid ikke gennemført ved midtvejsevalueringen, og vi kan derfor endnu ikke drage nogle konklusioner om udbyttet af disse aktiviteter.

Forankring

Vi vurderer, at projektets spor 1 og 2 i høj grad er med til at styrke deltagernes mulighed for at arbejde videre med at indfri de mere langsigtede potentialer forbundet med at udvikle eksisterende eller nye naturnære overnatningstilbud efter projektets afslutning. Vi har dog ved midtvejsevalueringen endnu ikke mulighed for at vurdere, om projektet formår at udvide og forankre tværgående viden og læring hos projektpartnerne og andre aktører.

Monitorering

Det er vores vurdering, at projektholder har en god løbende opfølgning på projektets samlede fremdrift og risici, samt at projektholder foretager de nødvendige justeringer undervejs. Fx blev antallet af forløb under spor 2 forøget undervejs, da det viste sig, at der var stor efterspørgsel på forløbene, samt at de var mindre ressourcekrævende end oprindeligt forventet.

2 Fakta om projektet

Dette afsnit indeholder en kort beskrivelse af projektets formål og baggrund samt en gengivelse af de vigtigste baggrundsoplysninger for projektet (tekstboks). Afsnittet afsluttes med en opsamling af projektets 'effektkæde' og en kort beskrivelse af evalueringens datagrundlag.

Baggrunden for NATURNÆTTER er en målsætning om at styrke udvikling, markedsføring og salg af naturnære overnatninger. Et behov, der er identificeret og prioriteret i både nationale og decentrale strategier, og som der er gjort en række indledende erfaringer med i CAMP NOW og FUTURE CAMP.

Formålet med NATURNÆTTER er således at bidrage til en gennemgribende bæredygtig transformation af centrale overnatningstilbud i kyst- og naturturismen, understøtte nye typologier og koncepter, undersøge nye målgrupper og salgsplatforme samt øge kendskab og præference for naturnær overnatning. Derigennem ønsker NATURNÆTTER at bidrage til flere overnatninger, øget omsætning og jobskabelse hos turismeerhvervet.

NATURNÆTTER består af følgende fire spor, der rummer både udvikling, videnopbygning, test af salgsplatforme samt markedsføring:

- **SPOR 1 – TRANSFORMATION:** Denne indsats består af en række fokuserede og virksomhedsnære forløb, hvor der arbejdes med transformation af eksisterende naturnære overnatningssteder mod at være markedsrelevante bæredygtige overnatningsformer.
- **SPOR 2 - NYE TYPOLOGIER:** Denne indsats består af 5-10 virksomhedscases, som danner afsæt for undersøgelse af udviklingsmuligheder og rammevilkår for etablering af nye typologier i kyst- og naturturismen.
- **SPOR 3 - PLATFORM OG ANALYSE:** Handler om videreudvikling af målgruppeanalyserne fra CAMP NOW med særlig fokus på "de grønne idealister" i Tyskland og i DK. Kortlægning og test af salg af naturnær overnatningskapacitet på udvalgte platforme.
- **SPOR 4 - STÆRK OUTDOOR FORTÆLLING:** Består i videreudvikling og styrkelse af fortællingen om Danmark som en attraktiv og bæredygtig outdoor-destination med særlig fokus på overnatningstilbud, kortferie og sæsonforlængelse. VisitDenmark er operatør på dette spor.

FAKTA-BOKS

Tilskudsmodtager	Dansk Kyst- og Naturturisme
Sagsbehandler	Niklas Dalsjø
Finansieringskilde	DEM (Decentrale Erhvervsfremmemidler)
Indsatsområde	Lokale- og tværgående turismeprojekter
Samlet budget	DKK 8.430.160
Bevillingsperiode	01.04.2022 – 31.08.2024

2.1 Projektets effektkæde

Projektets effektkæde er sammenfattet i tabellen herunder. Evalueringen har især fokus på outcome, som er bindeleddet mellem projektets umiddelbare output/leverancer og resultaterne/effekterne på længere sigt, hvilket er nærmere udfoldet i afsnit 4.4.

Tabel 1: Projektets effektkæde

Indhold	Aktiviteter
Input	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Samlet projektbudget: 8.430.160 kr. ▪ Erfaringer fra andre projekter ("Camp Now" og "Future Camp"), der er støttet af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse samt projektleders tidligere arbejde med strategisk-fysiske udviklingsplaner af feriesteder på vestkysten samt på Sjælland og øerne ▪ Kompetencer og erfaringer fra nationalt niveau via VisitDenmark, der er økonomisk partner og operatør på spor 4 ▪ Dertil kommer input fra interesseorganisationer samt decentralt fra destinationsselskaber og kommuner. ▪ Bidrag fra Glamping Union Danmark, Camping Outdoor Danmark og Foreningen for Landboturisme.
Hovedaktiviteter	<p>Projektets aktiviteter er inddelt i følgende fire spor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Transformation</i>: 1:1 rådgivnings-/vejledningsforløb med 10 virksomheder med fokus på at transformere eksisterende naturnære overnatningssteder mod at være markedsrelevante bæredygtige overnatningsformer. 2. <i>Nye typologier</i>: Undersøgelse af udviklingsmuligheder og rammevilkår for etablering af nye typologier i kyst- og naturturismen med afsæt i 5-10 cases. 3. <i>Platform og analyse</i>: Videreudvikling af målgruppeanalyserne fra CAMP NOW med særlig fokus på "de grønne idealister" i Tyskland og i DK. Kortlægning og test af salg af naturnær overnatningskapacitet på udvalgte platforme. 4. <i>Fortælling</i>: Udvikling og eksekvering af markedsføringsindsats med fokus på DK som en attraktiv og bæredygtig outdoor-destination
Output	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spor 1: Udviklingsplaner for 10 virksomheder ▪ Spor 2: 5-10 demonstrationscases af nye alternative overnatningsformer og et katalog der synliggør udviklingsmuligheder, best practice samt evt. barrierer. ▪ Spor 3: Gennemført målgruppeanalyse samt kortlægning og test af produkter på nye platforme ▪ Spor 4: Gennemførte markedsføringskampagner med nyt indhold på det tyske marked
Outcome	Se afsnit 4.4
Resultater (effekter)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spor 1: Minimum 50 pct. af de deltagende virksomheder har igangsat en transformation inden for 3 år efter projektets afslutning. ▪ Spor 2: Minimum 50 pct. af de deltagende virksomheder har etableret nye typologier 1-3 år efter projektets afslutning. ▪ Spor 3: Vækst (på 25 pct.) i antallet af nye produkter på relevante platforme både år 1 og år 3 efter projektets afslutning ▪ Spor 4: Øget kendskab til- og præference for naturnær overnatning

2.2 Evalueringens datagrundlag

Evalueringen er grundlæggende baseret på semistrukturerede interviews med projektholder og udvalgte projektpartnere og deltagere fra spor 1 og 2.

I forbindelse med evalueringen har vi desuden udsendt et elektronisk spørgeskema til deltagerne i indsatsen (via projektholder). Spørgeskemaet er sendt ud til 14 deltagere, hvoraf seks respondenter har besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 43 %. Desuden har vi gennemført interviews med seks deltagere (tre fra 1 og tre fra spor 2) og tre projektpartnere.

Både spørgeskema og interviews giver et indblik i såvel det forventede som allerede opnåede udbytte blandt deltagerne, men udgør ikke en præcis beskrivelse af indsatsens effekt-skabelse.

3 Projektstatus

Afsnittet indeholder en kort fremstilling af status for projektets fremdrift. Vi indleder med en kort overordnet status. Dernæst følger en status på de specifikke måltal, der er aftalt med Erhvervsstyrelsen, og som fremgår af projektets indikatorskema. Der er i projektets indikatorskema kun opstillet mål vedrørende output og effekt, og der er derfor ikke et afsnit om status for projektets aktivitetsmål.

3.1 Overordnet status

Projektet er ved midtvejsevalueringen kommet langt på flere forskellige områder. Det gælder især med hensyn til de virksomhedsrettede forløb på spor 1 og 2, hvorimod der stadig udestår en del aktiviteter på spor 3 og 4.

De resterende aktiviteter knytter sig til opsamlingen af tværgående erfaringer fra spor 2 samt produktion af content og markedsføring i tilknytning til spor 4. Sidstnævnte er blevet en smule forsinket og mere udgiftskrævende end skitseret i den oprindelig tids- og budgetplan.

3.2 Status på output

På evalueringstidspunktet er cirka en tredjedel (35 %) af de opstillede outputmål nået. Status for de enkelte outputmål er gengivet i tabellen nedenfor.

Tabel 2: Status på de opstillede outputmål ultimo august 2023

Aktivitet	Måltal	Status	Målopnåelse i procent
SPOR 1 - Udarbejdede udviklingsplaner	10	5	50 %
SPOR 2 - Forløb med demonstrationscases	5-10	9	100 %
SPOR 2 - Katalog med anvisninger samt best practice	1	0	0 %
SPOR 3 – Målgruppeanalyse	1	0	0 %
SPOR 3 - Kortlægning og test af platforme samt katalog	12	3	25 %
SPOR 4 - Produktion af content samt markedsføring	3	1	33 %

Note: Projektets målopnåelse af indrapporteret til evaluator af bevillingsmodtager. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Maecenas porttitor congue fem forløb er blevet startet op.

På spor 2 om nye typologier er der ifølge projektholder sat 14 forløb i gang, og det er ambitionen at igangsætte 16 forløb i alt, selvom måltallet i henhold til det officielle indikatorskema mellem projektholder og Erhvervsstyrelsen kun er, at der skal gennemføres 5-10 konkrete demonstrationscases.

Dette skyldes ifølge projektholder, at efterspørgslen har været større end forventet, samt at nogle af virksomhedsforløbene har været relativt korte. For at optimere vidensgrundlag

og anbefalinger til, hvordan både virksomheder og myndigheder kan sikre gode udviklingsmuligheder fremadrettet, er antallet af cases udvidet.

Ni af forløbene på spor 2 er ved midtvejsevalueringen afsluttet, og deltagerne har fået en handlingsplan med konkrete aktiviteter til, hvordan de kommer videre med implementeringen af de nye overnatningstilbud. Derudover er et par forløb ifølge projektholder tæt på at blive afsluttet, da de alle har brugt de 17 rådgivningstimer, som har været leveret af en landinspektør og omhandlet de regulatoriske muligheder på planområdet.

Som en del af spor 2 udestår desuden udarbejdelsen af et katalog med anvisninger samt best practice i forhold til, hvordan regulatoriske barrierer for nye typologier kan overkommes. Denne udarbejdes først, når alle forløbene i spor 2 er helt afsluttet.

På spor 3 er arbejdet med målgruppeanalysen ifølge projektholder godt i gang. Rammerne for analysen er blevet defineret sammen med VisitDenmark, og projektholder har sammen med VisitDenmark valgt en leverandør (Behave Green), som ved midtvejsevalueringens gennemførelse var i gang med at indsamle data.

På spor 4 har VisitDenmark i den første del af projektperioden forberedt indholdsproduktionen, som blev sat i gang i uge 35, imens midtvejsevalueringen blev gennemført.

3.3 Status på effektforventninger

Ved midtvejsevalueringen er der som forudsat i indikatorskemaet endnu ingen af de opstillede effektmål, som er nået. Tabellen herunder giver et overblik over de effektmål, som fremgår af projektets indikatorskema.

Tabel 3: Status på de opstillede effektmål ultimo august 2023

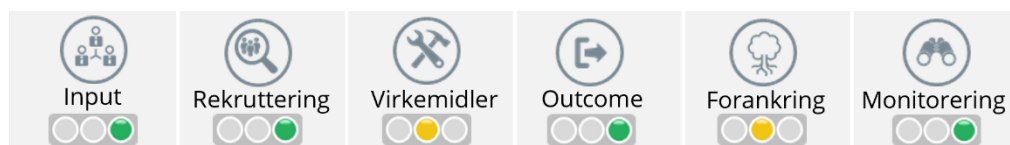
Effekter	Måltal i projektperioden	Måltal efter projektperioden	Status	Målopnåelse i procent
SPOR 1 - Transformerede virksomheder	0	5	"_"	0 %
SPOR 2 - Etablerede nye typologier	0	3	"_"	0 %
SPOR 3 - Øget antal produkter på nye platforme	0	25 %	"_"	0 %
SPOR 4 - Øget kendskab (antal personer)	1.625.000*	-	"_"	0 %
SPOR 4 - Øget præference (antal personer)	406.205*	-	"_"	0 %

Note: Projektets målopnåelse af indrapporteret til evaluatør af bevillingsmodtager. Bevillingsmodtager er ansvarlig for, at måltallene er indrapporteret korrekt. - angiver, at projektholderet endnu ikke er begyndt at samle data ind på denne indikator. 'Målopnåelse i procent' er beregnet pba. måltallene for den samlede projektperiode.

4 Projektets implementering

I dette afsnit præsenterer vi vores vurdering af projektets implementering ud fra seks faste evalueringsparametre. Figuren nedenfor giver et overblik over evalueringens konklusioner i forhold til de seks parametre. En grøn score indikerer en tilfredsstillende implementering, evt. med nogle få forbedringspotentialer; en gul score indikerer et behov for at adressere visse udfordringer og en rød score indikerer, at der er ét eller flere forhold, som ikke er tilfredsstillende.

Figur 1 Tildeling af scorer for de seks evalueringsparametre

Forklaring af scorer:

	Grøn score	Projektimplementeringen er tilfredsstillende. Få forbedringspotentialer.
	Gul score	Et eller flere elementer i projektimplementeringen bør have fokus.
	Rød score	Kritiske forhold i projektimplementeringen. Væsentlige forbedringspotentialer

I de følgende afsnit uddyber vi vurderingerne af projektet under de enkelte parametre.

4.1 Input

Naturnætter står på solide erfaringer og viden fra tidligere projekter, men det er endnu for tidligt at konkludere, om ressourcerne er blevet anvendt på de spor og aktiviteter, som bidrager bedst muligt til at indfri projektets formål.

Det er vores vurdering, at de rette kompetencer er til stede blandt projektpartnerne. Det gælder både i forhold til styringen af projektet, viden om målgruppen og erfaring med international markedsføring. Desuden bygger Naturnætter videre på erfaringerne fra de tidligere projekter "Camp Now" og "Future Camp". Især spor 1 bygger videre på projektholders flerårige arbejde med campingpladser og erfaringerne fra "Camp Now", som viste, at der i branchen er stor efterspørgsel og behov for støtte til at gennemføre transformationer.

Det væsentligste opmærksomhedspunkt, som vi har identificeret i forbindelse med midtvejsevalueringen, er, at spor 4 er forsinket og har krævet flere ressourcer end forventet. Konkret skulle optagelserne på spor 4 have været igangsat inden sommerferien, men de blev udskudt til slutningen af august, så resultaterne fra målgruppeanalyserne i spor 3 kunne danne grundlag for arbejdet i spor 4. Derudover har udgifterne til casting og filmproduktion vist sig at være større end i det oprindelige aktivitetsbudget, men projektholder forventer, at dette kan imødekommes ved at flytte nogle af midlerne fra spor 1 til spor 4.

Derudover skal vi understrege, at det ved midtvejsevalueringen endnu ikke er muligt at vurdere, om der i forhold til projektets overordnede formål samlet set har været en hensigtsmæssig allokering af ressourcerne mellem de forskellige spor, da der stadig udestår væsentlige dele af projektet.

4.2 Rekruttering

Der er et godt samarbejde mellem projektpartnerne om rekruttering af deltagere, men projektholder har skulle yde en ekstra indsats for at få destinationsselskaberne til at finde nye typer af deltagere til spor 2.

Vi vurderer, at rekrutteringen til spor 1 og 2 generelt har fungeret godt, og at destinationsselskaberne har været en effektiv indgang til projektet. Herunder både i forhold til at finde frem til de relevante deltagere via deres lokale netværk samt i forhold til at få dem med ombord i projektet.

Projektholder har desuden lagt vægt på at give destinationsselskaberne en klar beskrivelse af forskellen på deltagerne til spor 1 og 2, samt at det primært var små og nye deltagere, som var målgruppen for spor 2. Nogle projektpartnerne (destinationsselskaber) giver udtryk for, at det ikke var helt nemt at finde relevante deltagere, da de var nødt til at se uden for deres eksisterende netværk af etablerede turismevirksomheder, men at det alligevel lykkedes dem.

Der varierer lidt, hvordan deltagerne fik kendskab til projektet. Størstedelen har dog fået det gennem et destinationsselskab, som også er den formelle indgang til projektet i forhold til indsendelse af ansøgning/indstilling til Dansk Kyst- og Naturturisme.

Tabel 4: Hvordan fik deltagerne kendskab til indsatsen?

Andel af respondenterne, der angiver at de blev opmærksomme på indsatsen via...	Procent
Virksomhedsguiden.dk	0 %
Sociale medier	17 %
Erhvervshus	17 %
Lokalt erhvervsråd	17 %
Kommune	0 %
Destinationsselskab	67 %
Klyngeorganisation	0 %
Brancheorganisation	0 %
Viden-/uddannelsesinstitution	0 %
Privat rådgiver	0 %
Andre virksomheder	0 %
Fandt det selv	33 %
Andet, angiv venligst:	17 %
Kan ikke huske	0 %

Note: Respondenterne kunne angive flere svarmuligheder, hvorfor andelen ikke summerer til 100 (n=6)

4.3 Virkemidler

Projektets grundlæggende virkemidler (rådgivningen på spor 1 og 2) opleves som meget relevant og værdiskabende for deltagerne, men udbyttet kan muligvis blive endnu større, hvis forløbene (på spor 1) kørte over længere tid, og deltagere (især på spor 2) havde adgang til yderligere opfølgende rådgivning.

Vi vurderer, at projektets grundlæggende virkemidler – som på spor 1 og 2 er adgang til ekstern rådgivning – fungerer efter hensigten, og opleves som meget relevant af målgruppen. Deltagerne tilkendegiver, at rådgivningen har været med til at skabe øget afklaring, kvalitet og fremdrift i deres arbejde med at lave nye udviklingsplaner og naturnære overnatningstilbud. Der er således stor tilfredshed med rådgivningen. Og svarene på spørgeskemaet viser, at alle respondenterne i meget høj grad eller i høj grad vurderer, at indsatsen har været tilpasset deres behov.

Nogle virksomheder på spor 1 har dog en oplevelse af, at de muligvis kunne have fået endnu mere ud af den eksterne rådgivning, hvis projektholder (og rådgiverens opdragsgiver) havde været tættere involveret i den løbende dialog og møderne mellem virksomheden og rådgiveren. Dertil kommer, at nogle har haft en oplevelse af, at processen er gået meget stærkt, og at der derfor kan være udviklingsmuligheder, som er gået tabt.

Samtidig vil nogle af deltagerne fra spor 2 sandsynligvis efterfølgende have behov for yderligere vejledning om fx forretningsudvikling, finansiering og markedsføring, hvis deres typologier skal kunne realiseres og skaleres efter at de har overkommet de regulatoriske barrierer (se fx også anbefaling nr. 1).

Derudover er det vores vurdering, at der er begrænset sammenhæng mellem virksomhedsforløbene på 1 og 2 og den markedsrettede indsats på spor 3 og 4, og at der dermed ikke skabes væsentlige synergigevinster på tværs af projektets forskellige virkemidler.

4.4 Outcome & effekt

videre med at udvikle eksisterende eller nye naturnære overnatningstilbud, men det er endnu for tidligt at konkludere, om det også bliver omsat til nye konkrete tilbud og tiltag.

Deltagerne på både spor 1 og 2 tilkendegiver meget klart, at projektet har skabt stor værdi for dem og matcher deres behov. Deltagerne i spor 1 fremhæver, at projektet i høj grad har været med til at kvalificere og konkretisere deres idéer samt styrke deres forudsætninger for at arbejde videre med udviklingsplanerne. Og deltagerne på spor 2 fremhæver, at projektet i høj grad har været med til at skabe en hurtigere afklaring om deres muligheder for at etablere nye typologier samt styrket kvaliteten af deres ansøgninger til de lokale myndigheder.

Nedenstående tabeller viser andelen af respondenter, der som følge af deltagelsen i henholdsvis spor 1 (tabel 6) og 2 (tabel 7) har fået styrket deres forudsætninger for at opnå de ønskede resultater.

Tabel 5: Spor 1's bidrag til at skabe styrkede forudsætninger for de ønskede resultater

Andel af respondenterne, der angiver at de som følge af indsatsen har fået...	Procent
Intet udbytte	0 %
Viden om hvordan vi kan gøre eksisterende naturnære overnatningssteder til mere markedsrelevante og bæredygtige overnatningsformer	67 %
Viden om målgruppernes (danske og tyske turisternes) værdier og præferencer og relevante salgsplatforme.	33 %
Ændret praksis i forhold til salg og markedsføring med henblik på at nå bedre ud til målgruppen.	33 %
Igangsætte en ændring/udvikling af vores naturnære overnatningstilbud.	100 %

Note: Respondenterne har kunnet angive flere svar, hvorfor andelen ikke summerer til 100. (n=3)

Tabel 5 viser, at to ud af tre har oplevet, at de har fået viden om, hvordan de kan gøre eksisterende naturnære overnatningssteder til mere markedsrelevante og bæredygtige overnatningsformer. Og alle de adspurgte respondenter tilkendegiver, at de har igangsat en ændring/udvikling af deres naturnære overnatningstilbud som følge af projektet.

Tabel 6: Spor 2's bidrag til at skabe styrkede forudsætninger for de ønskede resultater

Andel af respondenterne, der angiver at de som følge af indsatsen har fået...	Procent
Intet udbytte	0 %
Bedre forståelse for de regulatoriske og driftsmæssige forhold der er relevante ved etablering af nye naturnære overnatningsformer	67 %
Viden om målgruppernes (danske og tyske turisternes) værdier og præferencer og relevante salgsplatforme.	0 %
Ændret praksis i forhold til salg og markedsføring med henblik på at nå bedre ud til målgruppen.	0 %
Indhente yderligere viden, kompetencer eller informationer med henblik på at realisere udviklingspotentialer.	67 %

Note: Respondenterne har kunnet angive flere svar, hvorfor andelen ikke summerer til 100. (n=3)

Tabel 6 viser, at to ud af tre tilkendegiver, at de som følge deltagelsen i spor 2 har fået en bedre forståelse for de regulatoriske og driftsmæssige forhold der er relevante ved etablering af nye naturnære overnatningsformer.

For flere af deltagerne på spor 2 er ansøgningsprocessen hos de kommunale myndigheder dog endnu ikke afsluttet ved midtvejsevalueringen, og mange af virksomhederne på spor 1 er også kun lige netop blevet færdige med deres forløb. Det er derfor ved midtvejsevalueringen ikke muligt at konkludere, om deltagerne formår at omsætte rådgivningen til konkrete forbedringer i form af nye naturnære overnatningstilbud. På spor 1 vil det i høj grad kræve, at virksomhederne selv har viljen og ressourcerne til at bringe projektet videre, og på spor 2 afhænger en væsentlig del af, om ansøgningsprocessen hos kommunen ender med et afslag eller en godkendelse.

Spørgeskemaundersøgelsen viser imidlertid, at der er en udbredt forventning blandt deltagerne om, at deres deltagelse i projektet vil skabe forbedringer for dem inden for to år.

Nedenstående tabel viser andelen af respondenter, som forventer, at de fremadrettet vil opnå forbedringer som følge af deres deltagelse i Naturnætter.

Tabel 7: Indsatsens bidrag til at skabe forbedringer hos deltagerne

Output	Ingen forbedringer	Har oplevet forbedringer	Forventer at opleve forbedringen inden for to år	Forventer at opleve forbedringer om to år eller derefter
Udvikling af nye og mere markedsdrevne tilbud inden for naturnær overnatning	0 %	0 %	100 %	0 %
Etableret nye bæredygtige koncepter for naturnær overnatning	0 %	0 %	100 %	0 %
Flere produkter/tilbud på de mest relevante platforme i forhold til målgruppen	50 %	0 %	50 %	0 %
Øget antal overnatninger/gæster og omsætning	0 %	0 %	100 %	0 %

Note: (n= 3)

Det fremgår af tabel 8, at alle de adspurgte respondenter forventer, at de inden for to år vil udvikle og etablere nye markedsdrevne og bæredygtige koncepter for naturnær overnatning samt få flere overnatninger/gæster og øget omsætning på grund af deres deltagelse i Naturnætter.

I forlængelse af ovenstående resultater er det også relevant at fremhæve, at 67 % angiver, at det er meget sandsynligt, at de vil anbefale andre at deltage i lignende forløb. Samtidig angiver 67 % af respondenterne i høj eller meget høj grad, at indsatsen har skabt en værdi for dem, som overstiger de ressourcer, der har investeret i deltagelsen.

Det skal understreges, at projektet ved midtvejsevalueringen ikke er kommet langt nok til, at vi kan konkludere noget om effekterne af spor 3 og 4, eller om projektets spor 2 også bidrager til en generel barrierenedbrydning og dermed har en bredere effekt.

4.5 Forankring

Projektet styrker deltagernes mulighed for at arbejde videre med at indfri de langsigtede potentialer i forhold til at udvikle eksisterende eller nye naturnære overnatningstilbud, men det er endnu ikke muligt at konkludere, om projektet formår at udbrede og forankre tværgående viden og læring hos projektpartnerne og andre aktører.

Vi vurderer, at projektet i høj grad er med til at styrke deltagernes mulighed for selv at arbejde videre med at indfri effektspotentialet efter projektets afslutning. På spor 1 har deltagerne gennem rådgivning og udviklingsplaner fået viden om, hvordan de kan arbejde med transformation af eksisterende naturnære overnatningssteder. Og på spor 2 har de nye udbydere af overnatningssteder fået bedre forståelse for de regulatoriske og driftsmæssige forhold, der er relevante ved etablering af nye typologier og koncepter for naturnær overnatning. Spørgeskemabesvarelsenerne viser også, at 83 % af respondenterne i meget høj grad eller i høj grad føler sig bedre klædt på til at realisere deres vækstpotentiale efter projektafslutning

Svarene på spørgeskemaet viser desuden, at kun 17 % af respondenterne gennem deres deltagelse i Naturnætter er blevet henvist til andre tilbud i erhvervsfremmesystemet, som er relevante for dem. Størstedelen (83 %) er således ikke blevet gjort opmærksom på andre tilbud i erhvervsfremmesystemet, men de fleste vurderer samtidig, at det ikke er relevant for dem lige nu. Nogle påpeger dog, at de efter forløbet har behov for yderligere hjælp til bl.a. markedsføring og salg, og at de gerne ville være blevet henvist til sådanne tilbud gennem deres deltagelse i Naturnætter.

Det skal dog understreges, at de interviewede deltagere fra spor 1 og 2 kun netop lige har afsluttet deres rådgivningsforløb ved tidspunktet for midtvejsevalueringen, og at projektholder og projektpartnerne muligvis formår at videregive denne type af information på et senere tidspunkt.

Det er samtidig vores vurdering, at det ved midtvejsevalueringen endnu ikke er muligt at konkludere, om projektet formår at udbrede og forankre tværgående viden og læring hos projektpartnerne og andre aktører, da der stadig udestår væsentlige aktiviteter og leverancer.

4.6 Monitorering og opfølgning

Projektholder er opmærksom på fremdriften og har foretaget tilpasninger undervejs, da der har været en række mindre forsinkelser.

Der har været et par mindre forsinkelser på nogle af forløbene i spor 1 og 2, men det er vores samlede vurdering, at projektholder har et løbende og systematisk fokus på dette, og at det ikke vil medføre udfordringer i den resterende del af projektperioden.

Desuden har projektholder bl.a. foretaget justeringer i antallet af forløb under spor 2, som blev forøget undervejs, da det viste sig, at der var stor efterspørgsel på forløbene, og at de var mindre ressourcekrævende end oprindeligt forventet.

Det største behov for monitorering og opfølgning ser vi i forhold til spor 3 og 4, hvor fremdriften og leverancerne i høj grad også afhænger af eksterne leverandører og samarbejdspartnere, og hvor der stadig udestår væsentlige aktiviteter og leverancer. På spor 4 er filmproduktionen blevet forsinket med et par måneder, og det har samtidig vist sig at være mere udgiftskrævende end forventet i det oprindelige budget. Men projektholder er opmærksom på dette og forventes at kunne imødekomme det inden for projektets nuværende rammer.

5 anbefalinger og læring

Her præsenterer vi de vigtigste anbefalinger og læringspunkter, som evaluator vil pege på med baggrund i evalueringen. Punkterne er ikke i prioriteret rækkefølge. For hver anbefaling eller læringspunkt er der angivet en primær målgruppe. Nedenstående tabel giver et overblik over, hvilke målgrupper, anbefalingerne og læringspunkterne relaterer sig til

Anbefaling/læringspunkt nr.	1	2	3	4
Projektholder	X	X	X	X
Øvrige operatører			X	
Udvalg og rammesættere			X	

1: Mere opfølgning og bredere vejledning til deltagerne i spor 2. Deltagerne i spor 2 er typisk relativt små, nystartede og uerfarne virksomheder, som ønsker at etablere nye former for naturnære overnatningstilbud. Og gennem Naturnætter har de fået god adgang til rådgivning i forhold til de regulatoriske barrierer og muligheder. Men mange af deltagerne kan også have behov for rådgivning om fx de kommercielle forretningsmuligheder og markedsføringen af de nye tilbud efter afklaringen om de regulatoriske muligheder og myndighedernes sagsbehandling. Vi anbefaler derfor, at projektholder efter afslutningen af rådgivningsforløbene på spor 2 følger systematisk op overfor deltagerne med henblik på at hjælpe dem med adgang til andre relevante vejlednings- og rådgivningstilbud.

2: Øget involvering i rådgivningsforløbene på spor 1. Nogle virksomheder har oplevet, at projektholder og projektpartnerne (destinationsselskaberne) primært er involveret og engageret i rekrutterings- og opstartsfasen, og at de ikke deltager i det efterfølgende forløb mellem virksomheden og rådgiveren. Virksomhederne fremhæver i den forbindelse, at det muligvis kunne styrke omfanget og kvaliteten af rådgiverens ydelser/leverancer, hvis deres opdragsgiver (projektholderen) var tættere involveret og fx også deltog på et møde undervejs i forløbet. Vi anbefaler derfor, at projektholder og/eller projektpartnerne involverer sig (endnu) mere undervejs i forløbene på spor 1 med henblik på at optimere udbyttet af rådgivningen for deltagerne.

3: Spred viden fra spor 2 til en bred aktørkreds. Deltagerne i spor 2 fremhæver, at der også blandt de lokale myndigheder er stor usikkerhed om, hvilke regler og rammer der gælder i forhold til at etablere naturnære overnatningstilbud som fx glamping. Der er med andre ord et stort potentiale for at skabe fælles retningslinjer og vejledninger på tværs af kommunerne i forhold til hvad der tillades, hvilke krav der stilles og hvordan ansøgningsprocesserne fungerer. Vi mener, at projektet således bør bruges som afsæt til at gøre det nemmere for alle kommuner at behandle ansøgninger om naturnære overnatningstilbud. Vi anbefaler derfor, at kataloget med anvisninger samt best practice fra spor 2 udarbejdes sådan, at det kan fungere som en tværkommunal vejledning, samt at Dansk Kyst- og Naturturisme arbejder aktivt for, at denne viden spredes til andre aktører (som destinationsselskaber og erhvervshuse) og forankres i kommunerne. Herunder fx også via involvering af KL's fagudvalg på området.

4: Mere tydelig kommunikation og længere tid til processen på spor 1. Nogle af virksomhederne på spor 1 har haft en oplevelse af, at processen er gået meget hurtig, og at der derfor muligvis er blevet tabt nogle udviklingsmuligheder undervejs. Dertil kommer, at deltagerne ikke i alle tilfælde har haft et helt klart billede af tids- og aktivitetsplanen fra screening, til valg af rådgiver, rådgivning og afslutning. Mange af virksomhederne har begrænset erfaring med tilsvarende forløb, og vi anbefaler derfor, at forløbene på spor 1 kører over en længere periode, samt at Dansk Kyst- og Naturturisme har endnu mere fokus på at forklare processen og tidsplanen overfor deltagerne.

